

PAȘII PROCEDURALI AI LICHIDĂRII FIRMEI

*Conf. Univ. PhD. Veronica Popovici Univ. Ovidius Constanta
Prof. Univ. PhD. Danut Tiberius Epure, Univ. Ovidius Constanta
Lecturer Univ. PhD. Marian Ionel Univ. Ovidius Constanta
Lecturer Univ. Drd. Alunica V. Morariu, Univ. Stefan cel Mare of Suceava*

Abstract: Yearly, more hundreds of companies are liquidated in Romania. Within our applying, we concentrate over some judicial procedures to be applied to the frame under review. Obviously, we consider those organized trading companies, such as SA (corporation), SRL (limited company), SNC (partnership firm), SCS (simple commandite), SCA (trading corporation)**Keywords:** Patrimony, liquidator, register of companies, partners, creditors.

Pentru lichidarea și repartizarea patrimoniului social, chiar dacă în actul constitutiv se prevăd norme în acest scop, sunt obligatorii următoarele reguli:

a) pana la preluarea funcției de către lichidatori, administratorii continua mandatul lor; b) actul de numire a lichidatorilor sau sentinta care îi tine locul și orice act ulterior, care ar aduce schimbări în persoana acestora, trebuie depuse, prin grija lichidatorilor, la oficiul registrului comerțului, pentru a fi înscrise de îndată și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a.

Numai după îndeplinirea formalităților arătate, lichidatorii vor depune semnatura lor în registrul comerțului și vor exercita aceasta funcție. În urma efectuării publicării, nici o acțiune nu se poate exercita pentru societate sau contra acesteia decât în numele lichidatorilor sau impotriva lor. În afară de dispozițiile prezentului titlu, se aplica societăților în lichidare regulile stabilite prin actul constitutiv și prin lege, în măsura în care nu sunt incompatibile cu lichidarea.

Toate actele emanând de la societate trebuie sa arate ca aceasta este în lichidare. Lichidatorii vor putea fi persoane fizice sau persoane juridice. Lichidatorii persoane fizice sau reprezentanții permanenți - persoane fizice ale societății lichidatoare - trebuie sa fie lichidatori autorizați, în condițiile legii.

Subliniem că lichidatorii au aceeași răspundere ca și administratorii. Ei sunt datori, îndată după preluarea funcției, ca împreună cu administratorii societății sa facă un inventar și sa încheie un bilanț, care sa constate situația exactă a activului și pasivului societății și sa le semneze.

Lichidatorii sunt obligați sa primească și sa păstreze patrimoniul societății, registrele ce li s-au încredințat de administratori și actele societății. De asemenea, ei vor tine un registru cu toate operațiunile lichidării, în ordinea datei lor.

Menționăm că lichidatorii își îndeplinesc mandatul lor sub controlul cenzorilor. În cazul societăților comerciale a căror activitate s-a desfășurat în baza autorizației de mediu prevăzută de Legea protecției mediului nr. 137/1995), lichidatorii sunt obligați sa ia măsuri pentru efectuarea bilanțului de mediu, prevăzut de aceasta lege, și sa comunice rezultatele acestui bilanț agenției teritoriale pentru protecția mediului.

În afară de puterile conferite de asociați, cu aceeași majoritate cerută pentru numirea lor, lichidatorii vor putea:

- a) sa stea în judecata și sa fie acționați în interesul lichidării;
- b) sa execute și sa termine operațiunile de comerț referitoare la lichidare;
- c) sa vândă, prin licitație publica, imobilele și orice avere mobiliară a societății; vânzarea bunurilor nu se va putea face în bloc;
- d) sa facă tranzacții;
- e) sa lichideze și sa încaseze creanțele societății, chiar în caz de faliment al debitorilor, dând chitanța;
- f) sa contracteze obligații cambiale, sa facă împrumuturi neipotecare și sa îndeplinească orice alte acte necesare.

Ei nu pot însă, în lipsa de dispoziții speciale în actul constitutiv sau în actul lor de numire, sa constituie ipotecă asupra bunurilor societății, dacă nu vor fi autorizați de instanta, cu avizul cenzorilor.

Lichidatorii care întreprind noi operațiuni comerciale ce nu sunt necesare scopului lichidării sunt răspunzători personal și solidar de executarea lor.

Lichidatorii nu pot plăti asociaților nici o sumă în contul părților ce li s-ar cuveni din lichidare, înaintea achitării creditorilor societății. Asociații vor putea cere însă ca sumele reținute să fie depuse la Casa de Economii și Consemnațiuni ori la o societate bancară sau la una dintre unitățile acestora și să se facă repartizarea asupra acțiunilor sau părților sociale, chiar în timpul lichidării, dacă, afară de ceea ce este necesar pentru îndeplinirea tuturor obligațiilor societății, scadente sau care vor ajunge la scadență, mai rămâne un disponibil de cel puțin 10% din cuantumul lor.

Notă: Impotriva deciziilor lichidatorilor, creditorii societății pot face opoziție.

Lichidatorii care probează, prin prezentarea situației financiare anuale, ca fondurile de care dispune societatea nu sunt suficiente să acopere pasivul exigibil trebuie să ceară sumele necesare asociaților care răspund nelimitat sau celor care nu au efectuat integral vărsămintele, dacă aceștia sunt obligați, potrivit formei societății, să le procure sau, dacă sunt debitori față de societate, pentru vărsămintele neefectuate, la care erau obligați în calitate de asociați.

Lichidatorii care au achitat datoriile societății cu proprii lor bani nu vor putea să exercite împotriva societății drepturi mai mari decât acelea ce aparțineau creditorilor plățiți.

Creditorii societății au dreptul de a exercita contra lichidatorilor acțiunile care decurg din creanțele ajunse la termen, până la concurența bunurilor existente în patrimoniul societății, și numai după aceea de a se îndrepta împotriva asociaților, pentru plata sumelor datorate din valoarea acțiunilor subscrise sau din aceea a aporturilor la capitalul social.

Lichidarea societății trebuie terminată în cel mult 3 ani de la data dizolvării. Pentru motive temeinice, tribunalul poate prelungi acest termen cu cel mult 2 ani.

În termen de 15 zile de la terminarea lichidării, lichidatorii trebuie să ceară radierea societății din registrul comerțului, sub sancțiunea unei amenzi judiciare de 2.000.000 lei pentru fiecare zi de întârziere, care va fi aplicată de judecătorul-delegat, în urma sesizării oricărei părți interesate, prin încheiere. Încheierea judecătorului-delegat este executorie și supusă recursului. (Radierea se poate face și din oficiu.)

Lichidarea nu liberează pe asociați și nu împiedică deschiderea procedurii de faliment a societății. După aprobarea socotelilor și terminarea repartizării, registrele și actele societății în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată, ce nu vor fi necesare vreunui dintre asociați, se vor depune la asociatul desemnat de majoritate.

În societățile pe acțiuni și în comandită pe acțiuni registrele vor fi depuse la registrul comerțului la care a fost înregistrată societatea, unde orice parte interesată va putea lua cunoștința de ele cu autorizarea judecătorului-delegat, iar restul actelor societății vor fi depuse la Arhivele Naționale. (Registrele tuturor societăților vor fi păstrate timp de 5 ani.)

Lichidarea societăților în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată

Numirea lichidatorilor în societățile în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată va fi făcută de toți asociații, dacă în contractul de societate nu se prevede altfel.

Dacă nu se va putea întruni unanimitatea voturilor, numirea lichidatorilor va fi făcută de instanța, la cererea oricărui asociat ori administrator, cu ascultarea tuturor asociaților și administratorilor.

Împotriva sentinței se poate declara numai recurs de către asociați sau administratori, în termen de 15 zile de la pronunțare.

După terminarea lichidării societății în nume colectiv, în comandită simplă sau cu răspundere limitată, lichidatorii trebuie să întocmească situația financiară și să propună repartizarea activului între asociați.

Asociatul nemulțumit poate face opoziție în termen de 15 zile de la notificarea situației financiare de lichidare și a proiectului de repartizare. Pentru soluționarea opoziției, problemele referitoare la lichidare vor fi separate de acele ale repartizării, față de care lichidatorii pot rămâne străini.

După expirarea termenului arătat sau după ce sentința asupra opoziției a rămas irevocabilă, situația financiară de lichidare și repartizare se considera aprobată și lichidatorii sunt eliberați.

Lichidarea societăților pe acțiuni și în comandită pe acțiuni

Numirea lichidatorilor în societățile pe acțiuni și în comandită pe acțiuni se face de adunarea generală, care hotărăște lichidarea, dacă, prin actul constitutiv, nu se prevede altfel. Adunarea generală

hotărăște cu majoritatea prevăzută pentru modificarea actului constitutiv. Dacă majoritatea nu a fost obținută, numirea se face de tribunal, la cererea oricărui dintre administratori sau asociați, cu citirea societății și a celor care au cerut-o. Impotriva sentinței tribunalului se poate declara numai recurs în termen de 15 zile de la pronunțare.

Administratorii vor prezenta lichidatorilor o dare de seama asupra gestiunii pentru timpul trecut de la ultima situație financiară aprobată până la începerea lichidării.

Lichidatorii au dreptul să aprobe darea de seama și să facă sau să susțină eventualele contestații cu privire la aceasta. Când unul sau mai mulți administratori sunt numiți lichidatori, darea de seama asupra gestiunii administratorilor se va depune la oficiul registrului comerțului și se va publica în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, împreună cu bilanțul final de lichidare.

Când gestiunea trece peste durata unui exercițiu financiar, darea de seama trebuie anexată la prima situație financiară pe care lichidatorii o prezintă adunării generale.

Orice acționar poate face opoziție în termen de 15 zile de la publicare. Toate opozițiile făcute vor fi conexe, pentru a fi soluționate printr-o singură sentință. Orice acționar are dreptul să intervină în instanță, iar hotărârea va fi opozabilă și acționarilor neintervenienți.

Dacă lichidarea se prelungește peste durata exercițiului financiar, lichidatorii sunt obligați să întocmească situația financiară anuală, conformându-se dispozițiilor legii și actului constitutiv.

După terminarea lichidării, lichidatorii întocmesc situația financiară finală, arătând partea ce se cuvine fiecărei acțiuni din repartizarea activului societății, însoțită de raportul cenzorilor sau raportul auditorilor financiari.

Situația financiară, semnată de lichidatori, se va depune, pentru a fi menționată, la oficiul registrului comerțului și se va publica în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a. Orice acționar poate face opoziție. Dacă termenul indicat a expirat fără a se face opoziție, situația financiară se considera aprobată de toți acționarii, iar lichidatorii sunt eliberați, sub rezerva repartizării activului societății.

Este important de reținut că independent de expirarea termenului, chitanța de primire a celei din urma repartiții ține loc de aprobare a contractului și a repartiției făcute fiecărui acționar. Sumele convenite acționarilor, neîncasate în termen de două luni de la publicarea situației financiare, vor fi depuse la o bancă sau la una dintre unitățile acesteia, cu arătarea numelui și prenumelui acționarului, dacă acțiunile sunt nominative, sau a numerelor acțiunilor, dacă ele sunt la purtător. Plata se va face persoanei arătate sau posesorului acțiunilor, reținându-se titlul.

Bibliografie

1. Epure, Dănuț T., *Economia întreprinderii*, Ed. Economică, București, 2003.
2. Epure, Dănuț T., *Întreprinderea în economia de piață*, Ed. Muntenia & Leda, Constanța, 2002.
3. LEGEA nr. 31 din 16 noiembrie 1990 - (republicată și actualizată), privind societățile comerciale. Textul inițial a fost publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 33 din 29 ianuarie 1998.